

gylne Tilladelse i Lovgivningen. I denne Henseende er navnlig Forordningen af 17de Februar 1797 at mærke, som i sin § 307 indeholder den hidtil bestaaende Forfkrift om Ansøgninger om Bevilling til at etablere Møllebrug; det er denne Lov, som, naar det omhandlede Vædringsforslag vedtages, bliver opretholdt i een Retning, forsaavidt det nemlig gaaer ud paa at etablere Møllebrug til egen Næringsdrift, hvorimod den Indskrænkning, som den nu vedtagne Lov indeholder med Hensyn til Anlaget af nye Møller til selvstændigt Næringsbrug, fremdeles vil vedblive til Fordeel for Møllebrugerne. Det er altsaa kun i en enkelt og mere indskrænket Henseende, at det hidtilværende Forhold bliver ved at bestaae, hvorimod de Indskrænkninger i den nu bestaaende Frihed, som det vedtagne Lovforslag indeholder, ved Vædringsforslagets Antagelse, fremdeles blive vedligeholdte til Fordeel for Møllerne i Overgangstiden.

Monrad: Nei, jeg har dog selv forstaaet mit Vædringsforslag paa samme Maade, som den ærede Rigsdagsmand fra Holbæk Amts 2det Distrikt (Tscherning) (Hør). Jeg mener, at man skal holde paa Bevillingssystemet, forsaavidt det kommer til Anvendelse for Brug i egen Næringsdrift, i samme Omfang som nu. Jeg troer, at man kan have den Tillid til Regjeringen — og den ærede Rigsdagsmand har jo ellers megen Tillid til Regjeringen — ogsaa med Hensyn til at give Tilladelse til at male, at der ikke vil finde noget Misbrug i saa Henseende Sted, og jeg troer, at man ikke aldeles maa binde Hænderne paa Administrationen saaledes, at den ikke i enkelte Tilfælde, hvor enkelte særegne Forhold finde Sted, skulde have den samme Myndighed, som den hidtil har havt til at gjøre en Undtagelse fra de øvrige indskrænkende Bestemmelser. Den ærede Rigsdagsmand, som sidder ved Siden af mig (Rothe), har forøvrigt ogsaa allerede fremhævet, at man dog, selv om dette Vædringsforslag vedtoges, vilde have en Bemyndigelse til Bevilling i selve Lovgivningen, nemlig i Toldanordningen, thi den giver Bevilling til at anlægge nye Møller, naar det, der her tilsigtes at forbeholde Administrationen, er Tilladelsen til at formale i

egen Næringsdrift, og det er altsaa noget meget mindre. Jeg vilde høilig beklage, om det i Overensstemmelse med Grundlovens Forfkrifter om Næringsveiene kunde antages forsvareligt at binde Vedkommende mere, end nu er Tilfældet (Hør! Hør!), og jeg vilde finde det lidet stemmende med Grundlovens Bestemmelser, om man for et Tidsrum af 10 Aar satte igjennem, at den Afgang, som Folk hidtil havde havt til igjennem Bevilling at faae Tilladelse til at formale i egen Næringsdrift, skulde reent afskræves. Jeg finder, at det ikke vilde staae i Overensstemmelse med den Aand i Grundloven, som man forøvrigt ved andre Leiligheder saa hyppig og saa stærkt paakalder.

Tscherning: Det ærede Medlem, som sidst talte, stoler paa min Tillid til Ministerierne, og vistnok har jeg, naar man ikke rosker for hyppigt ved dem, megen Tillid til dem, men efterdem jeg seer, at man af og til er meget paa Veie til selv at uddele Pladserne, saa kunde jeg dog ønske hellere at holde mig til Loven end til de ministerielle Besættelser, som man muligvis paa den Maade kunde skaffe tilveie. Hvad det angaaer, at Grundloven er kommen med i Betragtning, saa maatte det udtales meget skarpt, for rigtig at faae en stærk Betydning. Om Grundloven er her ikke Spørgsmaal; Grundloven lider ikke derved, at vi finde paa en Maade at faae Næringsfrihed paa, hvorved vi træde de Næringsdrivende saa lidt nær som muligt og skaffe en Affindelse tilveie, som ikke er forbundet med Tab eller Befrustning for Noget, thi det er en Pengesag. Der er ingen Mand ved Loven, saaledes som den foreligger, udelukket fra at kunne male til sit eget Næringsbrug, naar han vil betale derfor, og det vil han kunne komme til, saaledes som allerede sidst omtalt, og saa er der ingen Bannfælgighed. Men Spørgsmaalet er her: skulde vi gjøre den hele Lov, som er at betragte som en Affindelse, vi give til en heel Klasse Industridrivende, til en reen Illustion? Hvoraf leve Møllerne hovedsagelig? Det er af at male for andre Folks Næringsbrug; men naar man tager den vigtigste Deel af Fordelen fra dem og siger: See nu at finde eders Erstatning i Resten, saa